

NYA SVERIGE – på frimärken 1938 och 1988

Av Sigurd Tullberg

Sigurd Tullberg är född 1909. Har författat ett 20-tal filatelistiska handböcker o dyl samt topografiska och bibliografiska skrifter, deckare, m m. Redigerat *Frimärkets Dags* årsbok 1972–1983. Redaktör och utgivare av tidskrifterna *Frimärkssamlaren* (1941–45) och *Nordisk Filateli* (1966–76). Skriver frimärksspalten i *Svenska Dagbladet* sedan 1971 och talar regelbundet sedan 1971 i radions *Vardags* om frimärksnytt.

Alla som är intresserade av kulturhistoria och kanske speciellt av Sveriges förbindelser inom- och utomlands stannar med beundran inför Axel Oxenstierna, svensk rikskansler under förra hälften av 1600-talet. Det var han som stod bakom grundandet av svenskt postväsen (1636) och det var också han som tog initiativ till grundandet av vårt lands första koloni. Han är en portalgestalt inom svensk posthistoria och är betydelsefull till och med ur den sistnämnda synpunkten: grundandet av kolonin Nya Sverige.

Nya Sverige kan bli ett tilltalande samlarområde för filatelister. Kolonin har förevigats i frimärken utgivna av tre länder, frimärken väl värda att samla och studera. Men först en kort historik.

Nya Sveriges historia

började förstås hemma i Sverige. Trettioåriga kriget var i full gång och landets egna tillgångar utnyttjades till bristningsgränsen. När kronan förlorade de viktiga tullinkomsterna från Preussen 1635 (där Oxenstierna var generalguvernör) gällde det att kompensera förlusten.

Rikskansler Oxenstierna hoppades få in pengar genom kolonisation och handel med infödingarna i Nordamerika. Han organiserade därför en handelsexpedition under ledning av holländaren Peter Minuit med svenskar och finnar som deltagare.

Expeditionens två kanonbestyckade pinasser »Calmare Nyckel» och »Fogel Grip» avseglade i augusti 1637 från Göteborg och anlände till South river – nuvarande Delaware-floden – i mars 1638 (gamla stilens datum). Man ankrade vid Paradisudden, gick iland och köpte jord av fem indianhövdingar på ömse sidor av floden.

Infödingarna uppskattade

nordbornas fredliga handlingssätt och samarbetade gärna. Till en början var byteshandeln livlig. Indianerna levererade främst skinn och fick istället verktyg, prydnadssaker och tyger.

Var förhållandet till de infödda gott så var sämjan inte god med de holländska grannarna. Ett fort – Christina skans – uppfördes och ytterligare en befästning sedan prästkandidaten och krigaren Johan »Storbuken» Printz utnämns till kolonins guvernör och anlant 1642. Handel- och jordbruk blomstrade, men det var svårt att få över kolonister från Sverige.

Printz styrde kolonin med kraft och nitälskade för jordbruket som huvudsakligen omfattade majs och tobak.

Men han tröttnade så småningom på holländarnas ständiga anfall och lämnade Nya Sverige 1653. Han efterträddes av Johan Risingh, som anlände till kolonin i maj 1654.

Risingh lyckades driva bort holländarna

som byggt ett fort på svenskt område. Han delade ut jordlotter till kolonisterna och lät utstaka gator och vägar till ett samhälle, som skulle få namnet Christinehamn. Det låg på samma plats som nuvarande Wilmington.

Den nye guvernören befäste vänskapen med indianerna genom rika gåvor och allt föreföll gott och väl. Men hösten 1655 anföll holländarna om igen och efter ett par veckor kapitulerade Risingh. Den svenska flaggan halades och Nya Sverige hade upphört att existera.

Minnet av kolonisationen levde dock kvar hemma i Sverige.

På 1870-talet väcktes förslag

att hugfästa minnet av den svensk/finska bosättningen vid Delaware-floden. Men man ägnade inte saken någon större uppmärksamhet från svensk sida och planen fick förfalla. 250-årsminnet firades inte då, men förhållandena var helt annorlunda femtio år senare.

Sålunda bildades 1926 i svensk-amerikanska kretsar en förening American Sons and Daughters of Sweden med uppgift att förbereda högtidlighållandet av 300-årsminnet av svenskarnas första bosättning i Amerika. Tanken var att minnesfestligheterna 1938 skulle koncentreras kring ett nybyggt museum – John Morton Memorial Museum – som skulle bli samlingsplats för föremål som belyste svenska insatser.

Avsikten var alltså att bevara svenskminnena och ge en överblick över svensk och svensk-amerikansk pionjärverksamhet i Amerika och över deras del i landets andliga och materiella utveckling.

En nationell amerikansk 300-årskommitté

bildades 1935. Några månader tidigare hade Sverige-Amerika-stiftelsen föreslagit att man från svensk sida borde delta i de planerade minneshögtidligheterna.

I staten Delaware tillsatte statens guvernör 1935 en kommitté, Delawares svenska 300-årskommitté. Liknande kommitteer med samma syfte bildades i de två övriga berörda staterna, nämligen Pennsylvania och New Jersey.

Sommaren 1936 inbjöds Sverige av Förenta Staternas regering att tillsammans med USA delta i firandet av 300-årsminnet, vilket tacksamt antogs. En bestyrelse för firandet av Nya Sverige-minnet tillsattes med ett stort antal kända industri- och kulturpersonligheter samt ledande politiker. Kronprins Gustaf Adolf åtog sig att stå som beskyddare för Sveriges deltagande i firandet.

Millesmonumentet i Fort Christina Park, Wilmington.

Att Sverige skulle bidra

med något minnesmärke av bestående slag stod klart. Man hade bl a föreslagit byggandet av en replik av fartyget »Calmare Nyckel». Erfarenheter utomlands av liknande företag visade emellertid att sådana jippon snart glömdes. Dessutom hade ritningarna till fartyget förkommit.

Ett annat förslag som avsåg resandet av en staty av Gustaf II Adolf i Wilmington förkastades också. En ryttarstaty skulle bli mycket dyr och dessutom uppskattades inte kungastatyer i USA.

Även förslag om resande av obelisk eller bautasten möttes med tummen ner. Skulptören Carl Milles kom då med förslaget att utföra en skulptur av »Calmare Nyckel» på en våg, uppsatt på ett högt fundament, en pelare av svensk finkornig, svart granit. Den borde lämpligen placeras i Fort Christina Park i Wilmington, rest på den strand där de första svenska kolonisterna steg i land.

Förslaget antogs med entusiasm och man beslöt inom kommittén att medel skulle anskaffas genom en nationalinsamling.

Till jubileet präglades en minnesmedalj och vidare gav både USA och Sverige ut jubileumsmynt och frimärken. Även Finland gav ut ett minnesfrimärke.

Initiativ till den svenska frimärksserien 1938

togs av Bestyrelsen för firandet av Nya Sverige-minnet i skrivelse av den 18 november 1936. Man ville ha »med lämpliga bilder försedda märken» och hemställde om utgivandet av tre minnesfrimärken i valörerna 20 och 30 öre, motsvarande porto till utlandet för brevkort, respektive brev, ävensom ett märke i högre valör avsett för paket.

Som bildmotiv på de olika märkena föreslogs händelser och personer med nära anknytning till kolonins historia. Förslagsvis tänkte man sig följande. Å 20-öresmärket en bild med motiv från landstigningen 1638 vid Delawarefloden. Å 30-öresmärket en bild av guvernör Printz samt å märket avsett för paket en bild av förhandlingarna när svenskarna sålde till William Penn den jord på vilken staden Wilmington nu ligger.

Beslut om utgivning av en svensk frimärksserie

togs av generalpoststyrelsen den 25 maj 1937. Arbetsutskottet inom bestyrelsen hade dessförinnan fått förhandsbesked om att generalpoststyrelsen kunde ge ut en större serie omfattande 5–6 frimärken om lämpliga motiv kunde föreslås.

Ett sådant förslag överlämnades också, omfattande sex valörer.

- 1) 5 öre: Old Swedes Church
- 2) 10 öre: Guvernör Johan Printz i underhandling med indianerna
- 3) 15 öre: »Calmare Nyckel» och »Fogel Grip» avseglar från Göteborg
20/11 1637
- 4) 20 öre: Landstigningen år 1638 vid Delawarefloden

1938 års svenska serie Nya Sverigeminnet 1638–1938.

- 5) 30 öre: Köpeförhandlingar då svenskarna försålde till William Penn den jord där Wilmington ligger samt
- 6) 50 öre: Porträtt av pastor J Campanius Holmensis, som bl a skrivit en ordbok över delaware-indianernas språk samt översatt Luthers lilla katekes till detta språk.

Sammanlagt skulle fem frimärken ges ut

i olika valörer och med olika motiv efter teckningar av professor Olle Hjortzberg. Märkena skulle utföras »efter lämnade anvisningar», vilket fungerade bra med ett undantag.

Det gällde 15-öresvalören med skeppen »Calmare Nyckel» och »Fogel Grip». Det visade sig att de lämnade anvisningarna var felaktiga, när det gällde de båda fartygen, närmare bestämt segelställningen. »Jämlikt i Riksarkivet påträffade inventeringsinstrument hade de en annan segelställning» meddelas i ett protokoll. Hjortzberg fick göra om märket – inga fel och fadäser där, inte!

Men tillbaka till frimärksserien igen. Märket i 5-öresvalören avbildar Nya Sverige-guvernören Johan »Storbuken» Printz i samspråk med en algonkin-indian. 20-öresmärket förevigar den högtidliga ceremoni då jordköpet avslutats och en påle med Sveriges riksvapen slås ner i marken till tecken på svensk besittning. Riksvapnet har för övrigt godkänts av riksheraldikerämbetet.

Nästa märke i valören 30 öre visar Heliga Trefaldighetskyrkan i Wilmington. Det är en svensk kyrka fast byggd drygt 40 år efter svenskarnas förlust av kolonin. Märkligt nog sköttes kyrkans angelägenheter i samverkan med

Skara stift i Sverige ända fram till 1831, då den sista svenska prästen gick ur tiden.

Utgåvans sista märke har valören 60 öre och avbildar drottning Christina under vars regeringstid kolonin tillkom.

Några kommentarer

till frimärksutgåvan kan vara på sin plats.

Guvernör Printz på 5-öresvalören brukar kallas Nya Sveriges första guvernör men det är en sanning med modifikation. Närmast före honom var Peter Ridder kolonins guvernör (1640).

Printz var mycket uppskattad – trots sin stränghet – av både indianer och vita. Även av senare tiders amerikaner, däribland president Roosevelt. Vid invigningen av Milles-monumentet i Wilmington berättade presidenten lite skämtsamt om »den bålde pionjären som säges ha vägt 150 kg» och tillfogade en liten vers:

»Ingen guvernör som Delaware har ägt
någonsin så mycket som Johan Printz har vägt».

Uppskattningen från amerikansk sida var mycket stor. Även USA gav ut ett frimärke för att hedra minnet av den svensk/finska bosättningen. Märkesbilden visar svenskar och finnar vid ankomsten till Nya Sverige.

*T v USA:s Delawarefrimärken
(svenskar och finnar landstiger).*

*T h Finlands Delawarefrimärke
(Nybyggare fäller träd).*

Beträffande 300-årsfirandet

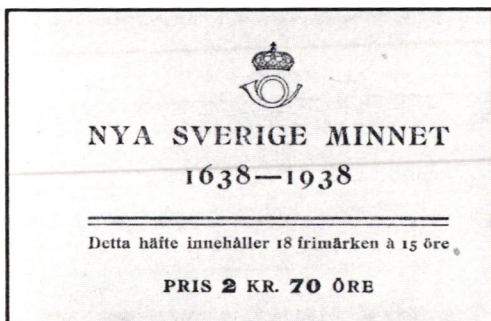
kan man visserligen instämma i de berömmande orden i en tidningsartikel: »Det bestående minnesmärket är och förblir Milles vackra monument, som i det lilla parkområdet vid Wilmington skjuter sin svarta svenska granitpelare i höjden med »Calmare Nyckel» på toppen av den väldiga vågen».

Men för svenska frimärkssamlare är dock serien Nya Sverige-minnet 1638–1938 ett vackert och förblivande minnesmärke över ett hedersamt drivet företag. Vi får inte glömma Sven Ewert som med stor skicklighet graverade de fem frimärkena efter Olle Hjortzbergs förlagor.

Tryckningen skedde i den nyinköpta frimärkstryckpressen av Goebels tillverkning och märkena trycktes i färgerna grön (5 öre), rödbrun (15 öre), röd (20 öre), ultramarin (30 öre) samt violettaktig karmin (60 öre).

Ifråga om märkenas format hade bestyrelsen först fått se märkesprov i normalformat. Men det väckte starkt missnöje hos arbetsutskottet och de

*Delaware-frimärkena gavs ut i häften
i valörerna 5 respektive 15 öre med
enbart 4-sidig eller 3+4-sidig
perforering*

övriga i styrelsen. Ordföranden, ASEA-direktören Sigfrid Edström hänvände sig direkt till generalpostdirektör Anders Örne den 21 maj 1937.

»En av Dina tjänstemän, skriver han, besökte Delaware-kommittén för att förhandla om frimärkenas utseende m m. Vi voro ej alls belåtna med det mindre formatet på frimärkena utan vill hellre ha ett större sådant.

Skall man få in sådana händelser, som böra finnas på frimärkena och text till samma, måste man ju ha större format än det sedvanliga. Jag bifogar härmed några stycken sådana frimärken som vi avse. Särskilt de polska är mycket vackra.»

Frimärkstecknaren kritiserades

i skrivelsen. »Jag vill meddela Dig, skriver Edström, att rätt starka anmärkningar gjordes vid kommittésammanträdet mot Professor Hjortzberg, som man anser har varit mindre lycklig i sitt utförande av frimärkena ifråga».

Som nyss nämnts användes den nya Goebeltryckpressen vid tryckningen av Nya Sverige-frimärkena. Pressen var så konstruerad att den kunde klippa pappersbanan i ark. På tryckeriet fann man den färdigheten utmärkt vid tillverkningen av frimärkshäftena. 5- och 15-öresmärkena skulle även ges ut i häften. Vid tryckning i den gamla Stickney-pressen måste märkena sedan rivas av för hand, vilket var både tidsödande och kostsamt.

Frimärkstryckeriets chef anhöll därför att få framställa frimärken i häften med 3-sidig tandning jämsides med 4-sidig.

I vördsamt memorial tillstyrkte förste intendenten H G Holmström införandet av 3-sidigt tandade häftesmärken med följande motivering: »Då upplagorna av de tresidigt perforerade häftesmärkena i Nya Sverige-serien skulle bli cirka 3 miljoner märken av varje slag, synes dessa icke kunna bli värdefulla ur samlarsynpunkt. (Där misstog sig dock den gode intendenten!)

Rent estetiskt synes det visserligen vara mindre tilltalande att märkena äro oliksidigt avskilda, men med hänsyn till de avsevärda fördelar ur arbets-synpunkt, som ernås genom det föreslagna perforeringssättet, tillstyrkes detsamma.»

Utvecklingen har otvivelaktigt gått andra vägar än intendenten Holmström trodde ...

Nya Sverige-serien gavs ut den 8 april 1938 (motsvarande 29 mars gamla stilen som är datum för svenskarnas landstigning vid Delawarefloden). Men redan den 25 oktober 1937 utkom två helsaker, ägnade Nya Sverige-minnet. Det var ett brevkort och ett brevkort med betalt svar.

Brevkortens förhistoria

börjar med att amerikanska skolbarn uttryckt önskan om att få brevväxla med svensk skolungdom med anledning av 300-årsjubileet. Anders Örne meddelade i ett PM att han fått reda på av direktör Edström att denne mottagit namn och adress på ett stort antal sådana amerikanska ungdomar. Detta hände den 20 april 1937.

Edström fick besked att frågan om att trycka speciella brevkort att användas vid korrespondens mellan svenska och amerikanska skolbarn skulle tas upp av generalpoststyrelsen. Redan nästa dag – den 21 april – kom Edström på tanken att brevkorten kunde få en vidare användning. I ett brev till Anders Örne den 22 april skriver han:

»Detta brevkort kommer helt visst att få en rätt stor omsättning, ej blott för korrespondensen mellan skolbarn utan överhuvud taget bland de många svenskar som ha släkt och vänner i Amerika. Om man får kännedom om att dylika brevkort finnas, komma de därför enligt min mening att få en mycket stor användning.»

Ansökan om brevkort överlämnades till intendent Holmström för yttrande. Detta blev klart redan den 23 april. Av hans utredning framgick att bestyrelsens sekreterare trodde att man skulle behöva en upplaga av kortet

Nya Sverigeminnets brevkort.

År 1638 grundades på Nordamerikas östkust utmed Delawarefloden en koloni av svenska och finska utvandrare - Nya Sverige.

350-årsjubileet högtidlighålls under hela 1988. Posten i Sverige, Finland och USA deltar i jubileet genom en gemensam frimärksutgåva. Motivet visar de nya invägnas förhandlingar med indianerna. Utgivningen vill stärka förståelsen och vänskapsbanden mellan de tre länderna.

Ruotsalaiset ja suomalaiset siirtolaiset perustivat vuonna 1638 Pohjois-Amerikan itärannikolle Delaware-joen varrelle Uusi Ruotsi-nimisen siirtokunnan.

Siirtokunnan perustamisen 350-vuotisjuhlallisuuksia vietään koko vuoden 1988 ajan. Ruotsin, Suomen ja USA:n postilaitokset osallistuvat juhlallisuuksiin yhteisellä postimerkkijulkaisulla. Postimerkin kuva-aihe esittää uudisasukkaita neuvotteluissa intiaanien kanssa.

Julkaisulla halutaan vahvistaa maiden välillä ystävyyttä ja yhteisymmärrystä.

In 1638, Swedish and Finnish emigrants founded a colony on the east coast of North America by the Delaware River - New Sweden.

The 350th anniversary is celebrated throughout 1988. The post offices in Sweden, Finland and the United States are participating in the jubilee with a joint stamp issue. The design features the new settlers negotiating with the Indians. The issue symbolizes the understanding and friendship between the people of the three countries.

Bertil Zachrisson

Bertil Zachrisson
Generaldirektör
Posten i Sverige

Pekka Tarjanne

Pekka Tarjanne
Pääjohtaja
Suomen posti- ja telelaitos

Preston R. Tisch

Preston R. Tisch
Postmaster General
U.S. Postal Service

Det gemensamma frimärket tecknades av Göran Österlund. Ovan de tre märkena ingående i ett så kallat amerikabrev.

med betalt svar på omkring 2 000 ex. Den siffran reagerade Holmström mot.

»Att trycka ett särskilt frankotecken med denna ringa upplaga, skrev han, synes icke kunna ifrågasättas; upplagan skulle då få samlarvärde och sålunda icke komma till avsedd användning.»

Så småningom trycktes och såldes korten i betydligt större upplagor som också slutsåldes. Det enkla brevkortet i valören 20 öre såldes i en effektiv upplaga på 99 800 ex och det dubbla brevkortet 20 + 20 öre i en effektiv upplaga på 39 600 ex. Anslag sattes upp i skolorna om Delaware-brevkortet. Där och i annonser som infördes i Allers och Vårt Hem uppmanades intresserade att rekvirera adresser.

Femtio år efter detta jubileum

var det dags att fira 350-årsminnet av Nya Sverige-kolonins grundande. Och detta skedde ännu mer omfattande än 1938 och ännu storslagnare. Sålunda förklarade USA:s senat och kongress 1988 som »the Year of New Sweden» och president Ronald Reagan utfärdade en proklamation därom.

I Sverige bildades en nationalkommitté för jubileumsarrangemangen med talman Ingemund Bengtsson som ordförande och med ett arbetsutskott med tjugo medlemmar och Peter Wallenberg som ordförande. I För-enta Staterna tillsattes American National Committee i Chicago samt ett stort antal lokala kommittéer över hela landet.

Liksom femtio år tidigare beslöt man ge ut minnesfrimärken. År 1938 deltog tre länder – USA, Sverige och Finland – med märken, fem från Sverige och ett från vartdera av de båda andra.

Till 350-årsminnet 1988

kom de nyssnämnda ländernas postverk överens om att ge ut ett gemensamt minnesfrimärke. I Finland och USA skulle utgivningen begränsas till detta märke, medan det svenska skulle ingå i en större utgåva.

Artisterna Göran Österlund och Lennart Forsberg ombads att lämna förslag till förslag till det nyssnämnda frimärket. Motivet skulle anknyta till kolonin under svensktiden.

Lennart Forsbergs förslag visade »Calmare Nyckel» på ingående i floden, där ett dussintal hus låg utmed stranden samt med en indian och två nordbor uppställda i förgrunden.

Göran Österlund avbildade i litet naivistisk stil underhandling mellan indianhövdingar och vita om markköp. Till vänster om gruppen syns en karta över området och till högre »Calmare Nyckel» och »Fogel Grip» för ankar i floden.

Österlunds förslag antogs till utförande. Men USA:s postverk gjorde en del ändringar utan tecknarens hörande. Det berodde på att det amerikanska frimärksformatet var betydligt smalare på bredden än de två övriga ländernas.

Lennart Forsbergs förslag till svensk frimärkesserie.

Märkestexten

på frimärksutgåvorna kan vara värd ett omnämnande. Hela jubileumsfirandet går under den amerikanska beteckningen »1638–1988 NEW SWEDEN», och i den heliga konsekvensens namn borde nog den beteckningen användas vid alla tillfällen. Det svenska postverket har varit helt konsekvent även om man satt NEW SWEDEN före årtalen.

Men varken USA eller Finland har handlat så. »New Sweden 1638» står det på det amerikanska märket och »Finnish Settlement in America 1638–1988» på det finska. Detta är dock bagateller.

Nej, det man kan diskutera är användandet av orden »NEW SWEDEN» på de svenska frimärkena. Kolonin hette ju inte så. Och på 1938 års serie »Nya Sverige-minnet» får vi klart besked: där står orden NYA SVERIGE på alla märkena.

Förresten finns ett annat New Sweden i USA. Det är en svenskbygd i nordöstra delen av Maine, och den anlades 1870 på staten Maines initiativ.

Men nog talat om detta.

Göran Österlund och Lennart Forsberg

lämnade också förslag till de fem frimärken som jämte det nyssnämnda skulle ingå i en svensk häftesutgåva. Man avstod från att visa bilder ur kolonins historia utan avsåg att ge olika prov på Sveriges bidrag till USA:s utveckling på olika områden.

Det första märket visar en konstnär, svenskättlingen Olof Krans. Han räknas bland de främsta naivisterna i amerikanskt måleri, och märket avbildar både konstnärens självporträtt och en av hans målningar med svensk anknytning, nämligen Bishop Hill, en svenskbygd i norra Illinois.

Förslaget till detta märke hade formgivits av Lennart Forsberg. Göran Österlunds förslag visade några målningar av Krans med skördefolk där motiven hade hämtats från Bishop Hill. Dessutom förekom i det här sammanhanget ett porträtt föreställande Erik Jansson, ledaren för den religiösa sekt – Erik Janssismen – som utvandrat från Biskopskulla i Uppland i mitten av 1840-talet och slagit sig ner i Bishop Hill.

Att detta förslag ansågs mindre lämpat som frimärke kan möjligen bero på att Erik Jansson blev nerskjuten av en sektmedlem vars hustru Jansson haft ett alltför gott öga till. I vart fall var Jansson inte särskilt lämplig som prov på Sveriges bidrag till USA:s utveckling.

Kulturpersonligheter

som bidragit till nämnda utveckling var ett tacksamt tema. Där föreslog Forsberg den berömde diktaren Carl Sandburg och den lika berömda sångerskan Jenny Lind. De delar broderligt plats på samma frimärke, vilket kanske kan tyckas vara snålt – de hade nog förtjänat var sitt märke. Men

Göran Österlunds förslag till frimärksserie.

föralldel: Jenny lind finns ju sedan 1975 på ett vackert svenskt frimärke ... Varför inte Christina Nilsson istället?

Österlund hade ingen framgång med sitt förslag om att visa Carl Eric Wickman. Det är svensken som utvandrade 1907 och som startat världens största bussföretag, Greyhound-bussarna i USA.

Båda formgivarna hade för nästa märke föreslagit Charles Lindbergh, svenskättlingen som 1927 först i världen tog ett jättesprång över Atlanten i sitt flygplan »The Spirit of St. Louis». Österlund som nöjt sig med att endast avbilda Lindbergh och hans plan fick sin förlaga antagen.

Forsberg hade så att säga slagit två flugor i en smäll – liksom med Sandburg och Jenny Lind – men den här gången påpekades förmodligen att andre mannen i Forsbergs förslag, John Ericsson, redan förekommit på ett svenskt frimärke 1976.

Alan L Bean

astronauten som spatserar omkring på månens yta på nästa märke i den svenska serien förvånar måhända en och annan betraktare. Vilken insats är intressant där? Bean är ju ingen svenskättling och Sverige har inte deltagit i några månfarder – eller? Indirekt har vi åtminstone i ett avseende varit representerade i sådana rymdsammanhang. En teknisk produkt av stor betydelse demonstreras också på frimärket, nämligen hasselbladskameran som i något förstorat skick bärs hängande på astronautens bröst.

Även om det snarare är astronauten än kameran som dominerar på bilden så antogs detta österlundska förslag, byggt på ett foto av Beans kollega Charles Conrad.

Forsbergs förslag till förlaga visade en mycket god bild av kameran – utan vidhängande astronaut – och dessutom ett blixtlås för att framhålla svenskamerikanen Gideon Sundbäcks uppfinning som erövrat en hel värld, icke minst USA.

Det var för övrigt genomgående så att människor förekommer på varje antaget förslag. Det märks också på det sjätte och sista frimärket.

Där hade Forsberg föreslagit tändstickor och kullager som lämpliga motiv. Och Österlund visade flygplanet SAAB SF340. Men ingendera fann nåd inför beslutsfattarnas ögon – för övrigt fanns redan det sistnämnda motivet på ett märke som kom ut 1987.

Det blev istället en livfull ishockeyscen framför målburen med svenska spelare i en NHL-match.

Åtskilliga andra förslag

förelades konst- och programrådet såsom möbler från IKEA, Platen-Munters kylskåp och pacemaker för hjärtsjuka.

Ett roligt förslag som väl mera får tas på skämt placerar månvandrararen upside down, upp- och nervänd på märket. Så blev det dock inte, men en ändring gjordes.

På originalfotot syntes inte hela vänsterarmen utan endast överarmen, vilket verkade konstigt. En underarm fick därför tillfogas och den ger ett helt naturligt intryck.

Onaturligt föreföll däremot astronautens ansikte på originalbilden. Där ser man innanför hjälmen endast en bild av månytan jämte en mänsklig varelse. Förklaringen är enkel: fotot visar en spegelbild av fotografen och omgivningen. Ett »riktigt» ansikte fick därför ersätta spegelbilden.

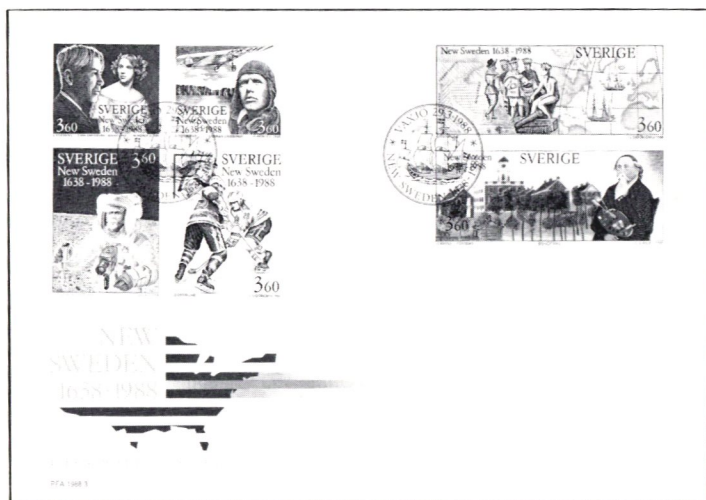
Tre gravörer

har svarat för stålgravvren nämligen Lars Sjööblom (Förhandling med indianer, Ishockeyspelare). Czeslaw Slania (Bishop Hill, Hasselbladskameran) samt Martin Mörck (Sandburg/Lind, Charles Lindbergh). Tryckningen har utförts i djuptryck och offset.

Alla märken i frimärkshäftet har valören 3:60 kr, USA-märket 44 c (luftpost) samt det finska 3 mk.

Nya Sverige-jubileet 1988 är en väldig manifestation av vänskap och uppskattning och minnet av firandet bleknar inte i första taget. Och kanske gäller detta i allra högsta grad om frimärkena.

När högtidstalen har tystnat, de många utställningarna slagit igen och det mesta blivit ett minne blott, då lever frimärkena.

Förstadagsbrev den 29 mars 1988 med den svenska NEW SWEDEN-serien.